

**Міжнародний європейський університет
Навчально-науковий інститут «Європейська школа бізнесу»
Кафедра психології та суспільно-гуманітарних наук**

**Курсовий проєкт
з побудови психокорекційного маршруту:
методичні рекомендації**

**для здобувачів освіти
освітньо-професійної програми «Психологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
зі спеціальності С4 «Психологія»
всіх форм здобуття вищої освіти**

Київ 2025

Схвалено та рекомендовано для друку на засіданні науково-методичної ради Міжнародного європейського університету (протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.)

Розглянуто і затверджено на засіданні психології та соціально-гуманітарних дисциплін ННІ «Європейська школа бізнесу» Міжнародного європейського університету (протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.)

Упорядники: **СВАТЕНКОВА Тетяна** – доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук ННІ «Європейська школа бізнесу» Міжнародного європейського університету;

СВАТЕНКОВ Олександр – доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук ННІ «Європейська школа бізнесу» Міжнародного європейського університету

Рецензент: **Вишневська Олена Павлівна** – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук ННІ «Європейська школа бізнесу» Міжнародного європейського університету

Курсовий проєкт з побудови психокорекційного маршруту: методичні рекомендації / Упорядники Т. Сватенкова, О.Сватенков. Київ : МЄУ, 2025. 34 с.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Очікувані результати навчання	6
3. Завдання курсового проєкту	8
4. Вимоги до змісту і структури курсового проєкту	9
5. Критерії оцінювання курсового проєкту	15
6. Етичні вимоги та академічна доброчесність	17
7. Підготовка та захист курсового проєкту	19
8. Рекомендована література.....	20

1. Загальні положення

Курсовий проєкт з побудови психокорекційного маршруту є обов'язковим видом індивідуальної освітньо-наукової діяльності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 (053) «Психологія» у межах освітньо-професійної програми «Психологія».

Виконання курсового проєкту є логічним підсумком вивчення комплексу освітніх компонентів циклу професійної підготовки психодіагностичного, клінічного, психокорекційного та психотерапевтичного спрямування, а також проміжним етапом підготовки до кваліфікаційного магістерського дослідження.

Проєкт спрямований на формування та розвиток у студентів професійних умінь із самостійного проєктування, реалізації та оцінювання ефективності психокорекційних програм (маршрутів) відповідно до принципів доказової психології, біопсихосоціальної моделі та етичних стандартів фахової діяльності психолога.

Метою курсового проєкту є інтеграція теоретичних знань і практичних навичок у створенні цілісної моделі психокорекційної роботи з індивідуальним клієнтом або групою, що базується на результатах психологічної діагностики, науково обґрунтованих підходах і принципах професійної етики.

Основні завдання курсового проєкту:

- здійснити аналітичний огляд наукових джерел із проблеми, що відображає психологічний запит;
- провести діагностичне дослідження для визначення психологічних особливостей, що зумовлюють проблему;
- сформулювати клініко-психологічну концептуалізацію (case formulation) – опис психологічної структури проблеми, механізмів її підтримання та можливих шляхів змін;
- розробити психокорекційний маршрут – поетапний план психологічної допомоги з обґрунтуванням методів, технік і форм роботи;
- запропонувати систему оцінювання ефективності психокорекційної роботи з використанням психодіагностичних та якісних методів;
- дотримуватись етичних принципів і вимог академічної доброчесності під час збору, аналізу та представлення даних.

Курсовий проєкт належить до практико-орієнтованих форм підсумкового контролю в межах освітньої програми та пов'язаний із освітніми компонентами:

- Організація наукових досліджень
- Інформаційні технології у професійній діяльності
- Клінічна психологія,
- Клінічна психодіагностика,
- Психологічне консультування та психокорекція,
- Когнітивно-поведінкова психотерапія,
- Психіатрична пропедевтика.

Виконання курсового проєкту забезпечує інтеграцію міждисциплінарних знань, розвиток професійної ідентичності психолога та здатності працювати в системі доказової психокорекційної практики.

Виконання курсового проєкту виступає важливою формою самостійної роботи здобувачів, що відображає результати їхньої емпіричної науково-дослідницької роботи. Таке проєктне навчання реалізує компетентнісний підхід до організації вищої освіти, має індивідуалізований характер, враховують професійну спрямованість та пізнавально-наукові інтереси здобувачів вищої освіти.

Курсовий проєкт має бути написаний державною мовою, науковим стилем із логічним й аргументованим викладом матеріалу.

Курсовий проєкт виконується на основі вивчення фахової вітчизняної та зарубіжної літератури, останніх досліджень з обраної теми, а також результатів власних досліджень з метою вирішення визначених прикладних завдань у професійній сфері.

Він розробляється під керівництвом наукового керівника. Науковий керівник курсового проєкту:

- консультує студента щодо вибору теми, структури та методів дослідження;
- контролює дотримання етичних вимог і принципів академічної доброчесності;
- здійснює науковий супровід виконання проєкту;
- надає письмовий відгук, що подається на кафедру разом із готовою роботою.

Виконання курсового проєкту дає можливість розв'язати ряд навчальних завдань:

- систематизація, закріплення, поглиблення та застосування знань здобувачів під час теоретичного аналізу наукової літератури відповідно до поставлених завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи;
- оволодіння прийомами і методами психологічного дослідження при вирішенні прикладних проблем;
- формування вміння формулювати наукові судження та висновки, логічно послідовно їх викладати, публічно захищати результати наукових пошуків (виголошувати промову, відповідати на запитання тощо).

Здобувач вищої освіти несе повну відповідальність за:

- дотримання академічної доброчесності;
 - достовірність наведених даних;
 - збереження конфіденційності особистої інформації клієнта;
 - своєчасне виконання графіка роботи;
 - належне оформлення та подання матеріалів на кафедру.

Курсовий проєкт виконується протягом другого семестру першого року навчання.

Орієнтовна тематика курсових проєктів подана у додатку А.

Кінцевим етапом виконання курсового проекту є його публічний захист перед комісією кафедри, що включає:

- письмову роботу (25–30 сторінок без додатків);
- усну доповідь (10–12 хвилин);
- презентацію (5–7 слайдів);
- відповіді на запитання членів комісії.

2. Очікувані результати навчання

У результаті виконання курсового проекту у здобувача освіти будуть сформовані такі компетенції та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 11. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології відповідно до існуючих потреб і завдань, зокрема, для реалізації функцій і завдань професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність розробляти й реалізовувати проекти з підтримки психічного здоров'я особистості, організації програми психокорекційних заходів та психологічного захисту громадян у кризових ситуаціях.

СК12. Здатність аналізувати, систематизувати, обґрунтовувати та узагальнювати результати клініко-психодіагностичного обстеження та формулювати висновки.

СК13. Здатність здійснювати диференційну психологічну діагностику, формулювати діагностичний висновок і планувати психологічну допомогу особам із психосоматичними порушеннями.

СК14. Здатність розпізнавати симптоматику психічних розладів, визначати рівень їх тяжкості та реалізовувати заходи психологічної підтримки осіб із психічними порушеннями й у кризових станах.

Програмні результати навчання

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР12. Аналізувати клінічні та психоемоційні стани осіб на основі міждисциплінарних знань для визначення напрямів психологічної допомоги в медико-психологічному контексті.

ПР13. Оцінювати доцільність і ефективність застосування психологічних, діагностичних і корекційних методів у роботі з особами із девіантною поведінкою та розробляти індивідуальні програми психокорекції.

ПР14. Визначати рівні психічного здоров'я, проводити психологічну диференціацію норм і патології та оцінювати адаптаційний потенціал особистості.

У результаті виконання курсового проєкту здобувач повинен продемонструвати здатність:

- аналізувати наукові джерела, обґрунтовувати вибір теоретичної моделі та психокорекційного підходу;

- проводити комплексну психодіагностику з дотриманням етичних норм та принципів валідності;
- формулювати психологічний запит і концептуалізацію проблеми клієнта;
- проєктувати індивідуальний або груповий психокорекційний маршрут відповідно до мети, завдань і ресурсів клієнта;
- обґрунтовувати вибір методів і технік психокорекції, здійснювати їх поетапне планування;
- оцінювати результати психокорекційної роботи за допомогою кількісних і якісних критеріїв;
- дотримуватися принципів професійної етики, конфіденційності, наукової добросовісності та академічних стандартів письма;
- презентувати результати власної психокорекційної роботи в усній та письмовій формі, використовуючи професійну термінологію.

3. Завдання курсового проєкту

Курсовий проєкт з дисципліни «Побудова психокорекційного маршруту» є формою комплексного узагальнення теоретичних знань і практичних умінь здобувача магістерського рівня підготовки зі спеціальності С4 «Психологія».

Основним його призначенням є формування здатності самостійно аналізувати психологічну проблему клієнта, проєктувати психокорекційне втручання, обґрунтовувати вибір методів і технік, оцінювати ефективність психологічної допомоги, дотримуючись етичних і професійних стандартів діяльності психолога.

Основні завдання курсового проєкту:

- **Пошуково-аналітичне завдання** – здійснити аналіз сучасних наукових джерел, теоретичних підходів і емпіричних досліджень із проблеми, що визначає психологічний запит клієнта (зокрема, у базах Scopus, Web of Science, PsycINFO, PubMed).
- **Діагностичне завдання** – провести психологічне обстеження клієнта (або кейсу), обрати валідні й надійні методики, оформити результати діагностики та здійснити інтерпретацію з урахуванням вікових, індивідуальних і клініко-психологічних особливостей.
- **Концептуалізаційне завдання** – побудувати клініко-психологічну концептуалізацію (case formulation): визначити проблему, гіпотетичні механізми її виникнення та підтримання, цільові області для змін.
- **Психокорекційне завдання** – розробити індивідуальний психокорекційний маршрут, який включає мету, завдання, етапи, методи, техніки, форми роботи та очікувані результати.
- **Оціночно-аналітичне завдання** – визначити критерії та індикатори ефективності психокорекційної роботи, розробити систему моніторингу динаміки змін (кількісну та якісну).

- **Етичне та рефлексивне завдання** – продемонструвати дотримання етичних принципів, забезпечити конфіденційність та добровільність участі клієнта, здійснити самооцінку й рефлексію власної професійної діяльності.

- **Презентаційно-комунікативне завдання** – представити результати курсового проєкту в усній і письмовій формах, аргументовано захистити власну позицію перед комісією.

Матриця зв'язку завдань курсового проєкту з компетентностями та програмними результатами навчання

№	Завдання курсового проєкту	Компетентності (ЗК, СК)	Програмні результати навчання (ПРН)
1	Пошуково-аналітичне: аналіз сучасних наукових джерел і теоретичних підходів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК11, СК1, СК2	ПР1, ПР3, ПР10, ПР11
2	Діагностичне: проведення психодіагностичного дослідження, інтерпретація результатів	ЗК1, ЗК4, СК3, СК12, СК13, СК14	ПР2, ПР12, ПР13, ПР14
3	Концептуалізаційне: формулювання case formulation, визначення механізмів проблеми	ЗК4, ЗК6, СК1, СК7, СК12	ПР3, ПР4, ПР12
4	Психокорекційне: розробка маршруту, визначення цілей, вибір технік і методів	ЗК1, ЗК3, ЗК8, СК4, СК10, СК11, СК13, СК14	ПР5, ПР11, ПР13, ПР14
5	Оціночно-аналітичне: визначення критеріїв ефективності, моніторинг змін	ЗК2, ЗК4, ЗК11, СК3, СК7	ПР2, ПР5, ПР13
6	Етичне та рефлексивне: дотримання етичних стандартів, самооцінка діяльності	ЗК6, ЗК9, СК9	ПР8, ПР9
7	Презентаційно-комунікативне: захист результатів, аргументація рішень	ЗК9, ЗК11, СК2, СК4, СК7	ПР7, ПР8, ПР11

4. Вимоги до змісту і структури курсового проєкту

Курсовий проєкт є самостійною кваліфікаційною роботою здобувача другого (магістерського) рівня освіти, яка узагальнює результати його навчально-професійної підготовки, демонструє сформованість компетентностей і готовність до практичного застосування знань у сфері психологічної допомоги.

4.1. Загальні вимоги

Курсовий проєкт виконується індивідуально, під науковим керівництвом викладача кафедри.

Обсяг роботи становить 25–30 сторінок друкованого тексту (без додатків), оформлених згідно з вимогами до академічних письмових робіт (шрифт Times New Roman, 14 кегль, міжрядковий інтервал 1,5, поля: ліве – 3 см, верхнє та нижнє – 2 см, праве – не менше 1,5 см).

Усі цитати, таблиці, рисунки, статистичні дані мають супроводжуватися посиланнями на джерела, оформленими відповідно до стандарту бібліографічних описів.

Робота має містити структуровані розділи та відповідати логіці науково-практичного дослідження.

4.2. Орієнтовна структура курсового проєкту

№	Структурний елемент	Орієнтовний обсяг	Зміст
1.	Титульна сторінка	1 стор.	За затвердженим зразком (додаток Б)
2.	Зміст	1 стор.	Перелік розділів, підрозділів і сторінок.
3.	Вступ	2-3 стор.	Коротке обґрунтування актуальності проблеми (з практичної точки зору), формулювання мети, завдань, об'єкта та предмета проєкту; опис обраного психокорекційного підходу (наприклад, когнітивно-поведінковий, інтегративний, арт-терапевтичний тощо), методологічних принципів, етичних орієнтирів і практичного значення.
4.	Розділ 1. Психологічний запит і діагностичний аналіз	6-8 стор.	Короткий опис кейсу (індивідуального чи групового): вік, стать, контекст, ситуація, актуальний запит. Використані психодіагностичні методики (назва, автор, мета, короткий опис валідності). Результати діагностики у таблицях і графіках. Інтерпретація результатів, визначення психологічної проблеми. Висновок про головні чинники та цільові сфери психокорекційного втручання.
5.	Розділ 2. Клініко-психологічна концептуалізація (case formulation)	4-5 стор.	Опис механізмів формування й підтримання проблеми (когнітивних, емоційних, поведінкових, міжособистісних). Побудова логічної схеми або карти проблеми (наприклад, модель "ситуація – думки – емоції – поведінка"). Визначення цілей і завдань психокорекції за SMART-форматом.
6.	Розділ 3. Побудова психокорекційного маршруту	6-8 стор.	Структура маршруту у вигляді таблиці або схеми: етап – мета – зміст – методи/техніки – очікувані результати – тривалість. Опис і обґрунтування застосованих технік (з посиланням на науково доведені підходи). План психокорекційної роботи по сесіях або блоках (індивідуальні/групові інтервенції). Засоби підтримки клієнта (домашні завдання, щоденники самопостереження, рефлексивні вправи).

7.	Розділ 4. Моніторинг і оцінювання ефективності	3-4 стор.	Визначення критеріїв та індикаторів ефективності (когнітивних, емоційних, поведінкових). Методи збору зворотного зв'язку (повторна діагностика, самооцінка клієнта, спостереження). Порівняння результатів до й після втручання, опис динаміки. Висновки про ефективність і можливості вдосконалення маршруту.
8.	Висновки	1,5-2 стор.	Узагальнення результатів роботи, висновки щодо досягнення мети, ефективності маршруту, обґрунтування практичного значення й можливостей застосування у професійній діяльності психолога.
9.	Список використаних джерел	1,5-2 стор.	Не менше 15 джерел, з яких щонайменше 50 % – джерела останніх 5 років, 30 % – іноземні видання.; оформлення – за стандартом оформлення бібліографічного опису.
10.	Додатки	необмежено	Зразки тестових протоколів, таблиці результатів, інформована згода клієнта, схема маршруту, форми оцінювання ефективності, зразок звіту про сесію, графіки динаміки змін.

4.3. Основні змістові вимоги і рекомендації

Курсовий проєкт має відобразити повний цикл практичної роботи психолога – від первинного запиту клієнта до оцінювання результатів психокорекційної взаємодії.

Кожен розділ роботи повинен мати чітку логіку, обґрунтованість рішень і посилання на науково перевірені методи психодіагностики та психокорекції.

Вступ

Мета вступу – коротко окреслити контекст проблеми, яку розв'язує майбутній психолог у межах проєкту, і показати логіку обраного підходу до роботи. У вступі студент демонструє вміння визначати проблему, формулювати мету і завдання, застосовувати наукові принципи до практичної ситуації.

Вступ повинен містити:

- актуальність теми – коротке обґрунтування значущості психологічної проблеми, зокрема в контексті збереження психічного здоров'я та сучасних суспільних викликів (постстресові стани, емоційне вигорання, адаптаційні труднощі тощо);
- об'єкт і предмет – визначення об'єкта (особистість, група, взаємодія) та конкретного аспекту психологічної допомоги, який досліджується;

- мету проекту – формулюється як кінцевий практичний результат (наприклад: «розробити й апробувати індивідуальний психокорекційний маршрут для клієнта з підвищеним рівнем тривожності»);
- завдання – 3–5 логічно послідовних кроків, що забезпечують досягнення мети (діагностика → концептуалізація → розробка маршруту → оцінка ефективності);
- методологічні підходи – коротке зазначення психокорекційного напрямку (КПТ, гештальт, клієнт-центрований, інтегративний тощо) з посиланням на ключових авторів;
- практичне значення – як результати роботи можуть бути використані в освітніх, клінічних, консультувальних або кризових умовах.
- етичні орієнтири – наголос на добровільності участі, конфіденційності та дотриманні Кодексу етики психолога.

Розділ 1. Психологічний запит і діагностичний аналіз

Мета розділу — виявити сутність психологічної проблеми клієнта/групи та визначити мішені психокорекційного впливу. Розділ має відображати логіку реальної професійної роботи психолога: збір даних → аналіз → інтерпретація → висновок.

Основні складові:

- опис клієнта або кейсу – вік, стать, соціально-психологічний контекст, скарги, запит, історія розвитку проблеми (без ідентифікаційних даних);
- психологічна гіпотеза – попереднє уявлення про можливі причини чи механізми труднощів;
- використані методики – назва, автор, мета, короткий опис, обґрунтування вибору; зазначення адаптації або джерела (із посиланням);
- процедура проведення обстеження – умови, тривалість, особливості взаємодії;
- результати діагностики – у таблицях або графічному вигляді; порівняння з нормою чи контрольними даними;
- інтерпретація – пояснення отриманих результатів, визначення ключових психологічних проблем, ресурсів і потенціалів клієнта;
- висновок – коротке узагальнення, яке стає підґрунтям для формування концептуалізації (наступного розділу).

Під час опису даних обов’язково знеособлюються будь-які ідентифікатори (ім’я, місце роботи, навчання тощо).

Розділ 2. Клініко-психологічна концептуалізація (case formulation)

Мета розділу — сформулювати логічне пояснення механізмів виникнення та підтримання психологічної проблеми, на основі якого вибудовується психокорекційний маршрут.

Основні складові:

- опис механізмів проблеми – когнітивні викривлення, поведінкові патерни, емоційні реакції, міжособистісні труднощі;

- схема проблеми — побудова графічної моделі (наприклад, «тригери – автоматичні думки – емоції – поведінка»);
 - формулювання цілей і завдань психокорекції – за SMART-критеріями (конкретність, вимірюваність, досяжність, релевантність, обмеженість у часі).
 - визначення цільових сфер змін – які саме аспекти поведінки, емоцій або мислення підлягають корекції;
 - етичні обмеження – врахування можливих ризиків, ознак кризового стану, показань до перенаправлення клієнта до лікаря або іншого фахівця.
- Результати психодіагностики бажано подати в таблиці (додаток В).

Розділ 3. Побудова психокорекційного маршруту

Мета розділу – представити системно організований план психокорекційної роботи, що спирається на результати діагностики й концептуалізації.

Основні складові:

- структура маршруту – таблиця або схема, що містить: етап – завдання – методи/техніки – очікувані результати – тривалість / кількість сесій;
- обґрунтування обраних методів і технік – посилення на їх доказову ефективність у наукових джерелах;
- опис змісту роботи за етапами – короткий опис проведення психокорекційних сесій, вправ, технік, інтерактивів, домашніх завдань;
- психоосвітній компонент – форми підвищення обізнаності клієнта про власні стани, емоції, стратегії саморегуляції;
- ресурсно-підтримувальний компонент – використання метафор, арттехнік, дихальних вправ, журналів емоцій тощо;
- очікувані результати – зміни, які прогнозуються внаслідок психокорекційної роботи (на рівні поведінки, емоцій, мислення, міжособистісних стосунків);

Бажано включити графічну модель або блок-схему маршруту для наочності.

Рекомендації щодо написання:

- Побудуйте етапну структуру маршруту:
 1. **Діагностико-мотиваційний етап** – встановлення контакту, визначення готовності до змін.
 2. **Основний етап** – робота з основними механізмами проблеми (техніки, вправи, психоосвіта).
 3. **Консолідаційний етап** – закріплення нових навичок і стратегій поведінки.
 4. **Підсумковий етап** – оцінка змін, завершення контакту, рекомендації.
 - Оформіть маршрут у вигляді схеми або таблиці (додаток Г).
 - Вкажіть, як саме оцінюватиметься результат кожного етапу.
 - Наведіть коротке **обґрунтування ефективності обраних методів**, із посиланням на наукові джерела (не більше 2–3 цитувань).

Розділ 4. Моніторинг і оцінювання ефективності

Мета розділу — показати, як студент відстежує зміни в стані клієнта та визначає результативність психокорекційного маршруту.

Основні складові:

- критерії ефективності – кількісні (тестові показники, індекси, бали) та якісні (зміни у поведінці, самооцінці, відгуках клієнта) (додаток Д);
- індикатори динаміки — конкретні ознаки покращення (наприклад, зниження рівня тривожності, підвищення самооцінки, зміна реакцій у стресових ситуаціях);
- методи оцінювання – повторна діагностика, спостереження, опитування, самооцінка клієнта, аналіз записів у щоденнику самоспостереження;
- результати моніторингу – таблиці або графіки, які демонструють динаміку змін “до” і “після” психокорекції;
- інтерпретація результатів – узагальнення отриманих змін, порівняння з початковими даними, оцінка досягнення поставлених цілей;
- висновки – підсумкові твердження про ефективність розробленого маршруту, визначення сильних сторін, труднощів, перспектив удосконалення;

Рекомендації щодо написання:

- Опишіть методи оцінювання (повторна діагностика, опитування, самооцінка, поведінкові спостереження).
- Порівняйте результати “до” і “після” втручання (таблиця або графік).
- Наведіть приклади динаміки, наприклад:

Показник	До корекції	Після корекції	Зміна (%)
Рівень ситуативної тривожності (Спілбергер)	52	36	↓ 30 %
Самооцінка (Розенберг)	19	25	↑ 31 %

- Опишіть суб’єктивні зміни, які спостерігалися в клієнта (відгуки, поведінка, самоусвідомлення).
- Підсумуйте: які зміни підтвердили ефективність маршруту, а які залишились частково нерозв’язаними.

Висновки

Мета розділу – підсумувати результати роботи, зафіксувати ступінь досягнення мети та значення виконаного проекту для професійного становлення здобувача.

У висновках обов’язково відображається:

- досягнення мети й виконання завдань курсового проекту;
- ефективність розробленого психокорекційного маршруту та підтвердження гіпотези;
- практичне значення отриманих результатів (як можуть бути використані у психологічній практиці);
- обмеження проведеної роботи (невелика вибірка, коротка тривалість тощо);

- перспективи подальшої роботи – інтеграція результатів у магістерське дослідження або професійну практику.

5. Критерії оцінювання курсового проєкту

Оцінювання курсового проєкту здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до внутрішньої політики університету, з урахуванням критеріїв повноти виконання, доказовості, етичності, логічності, самостійності та якості презентації результатів.

Оцінювання передбачає два етапи:

- Поточне (формувальне) – контроль з боку наукового керівника на етапах виконання;
- Підсумкове (сумативне) – захист проєкту перед комісією кафедри.

Структура оцінювання

Етап	Компонент	Зміст оцінювання	Макс. бали
1	Поточне оцінювання (керівник)	Дотримання графіка, якість консультацій, системність і самостійність у роботі	10
2	Зміст курсового проєкту	Повнота, глибина, логіка й доказовість кожного розділу	60
3	Оформлення, академічна доброчесність і етичність	Дотримання вимог, відсутність плагіату, дотримання етичні норми, коректність термінів	10
4	Презентація й захист	Якість усної доповіді, візуалізація, аргументація, відповіді на запитання	20
Разом			100

Деталізація критеріїв оцінювання змісту проєкту

№	Критерій	Максимум балів	Ознаки високого рівня
1	Актуальність і чіткість постановки мети та завдань	10	Проблема чітко сформульована; мета конкретна, практична; завдання логічно пов'язані з метою
2	Якість опису запиту й діагностичного аналізу	10	Кейс описано коректно, методики підбрано валідно; результати подано у зрозумілому вигляді; є аналітична інтерпретація
3	Концептуалізація (case formulation)	10	Механізми проблеми визначено логічно; побудовано модель; визначено SMART-цілі й сфери змін
4	Побудова психокорекційного маршруту	15	Маршрут структурований, методи й техніки обґрунтовані; дотримано етапність, логіку, реалістичність
5	Моніторинг і оцінювання ефективності	10	Застосовано адекватні критерії, повторну діагностику, якісний аналіз динаміки; результати узагальнено
6	Висновки, практична цінність	5	Висновки логічно узгоджені, показано досягнення мети, описано можливості використання результатів
Разом		60	

Оцінювання оформлення, етичності та доброчесності

Параметр	Максимум балів	Опис високого рівня
Академічна доброчесність	4	Відсутні випадки плагіату, належне цитування
Етичність виконання	3	Отримано інформовану згоду, забезпечено конфіденційність, дотримано меж професійної компетентності
Якість оформлення	3	Дотримано вимог шрифту, інтервалів, структурності, нумерації таблиць, рисунків, джерел

Критерії оцінювання захисту курсового проєкту

Захист проводиться перед комісією кафедри у форматі короткої презентації (до 10 хвилин) з демонстрацією візуальних матеріалів (слайди, схеми, графіки).

№	Критерій	Максимум балів	Ознаки високого рівня
1	Змістовність і логічність доповіді	5	Послідовна структура: запит – аналіз – маршрут – результати – висновки
2	Аргументованість і самостійність	5	Уміння пояснити вибір методів, технік, оцінки ефективності
3	Візуальна презентація	5	Наявність графіків, таблиць, схем, лаконічність і професійний дизайн
4	Відповіді на запитання комісії	5	Грамотні, впевнені, професійні, з опорою на наукові джерела
Разом		20	

Рівні досягнення

Рівень	Діапазон балів	Характеристика досягнення результатів навчання
Високий (А)	90–100 балів	Студент продемонстрував цілісне розуміння проблеми та системність мислення. Робота відзначається високим рівнем самостійності, логічністю, доказовістю, науковою точністю й етичністю. Психокорекційний маршрут є методологічно обґрунтованим, структурованим, із чіткими критеріями ефективності. Усі етапи роботи виконано повністю, без суттєвих зауважень. Презентація професійна, аргументована, з високим рівнем комунікативних умінь.
Вище середнього (В)	82–89 балів	Робота загалом глибока, логічна й обґрунтована, але окремі аспекти потребують уточнення або більшої глибини аналізу. Є незначні стилістичні, методичні чи оформлювальні неточності, які не впливають на загальну якість. Маршрут побудовано коректно, але обґрунтування деяких технік подано стисло. Студент продемонстрував упевнене володіння матеріалом під час захисту, проте не всі відповіді були розгорнутими.
Достатній (С)	75–81 бал	Курсовий проєкт виконано повністю, але на рівні опису без належної аналітичної глибини. Логіка викладення збережена, однак спостерігається формальність у частині висновків або слабка зв'язність між діагностикою й маршрутом. Мають місце незначні помилки у цитуванні або посиланнях, окремі

		фрагменти поверхнево інтерпретовані. Презентація достатньо чітка, але без вираженої аргументації та критичності.
Середній (D)	60–74 бали	Проект подано в повному обсязі, однак має істотні недоліки у структурі, логіці або науковому обґрунтуванні. Аналіз поверхневий, відсутня глибока концептуалізація, корекційний маршрут непослідовний або частково невідповідний запиту. Є недотримання правил бібліографічного опису або низький рівень унікальності. Усна доповідь формальна, без чіткого пояснення вибору методів і результатів.
Низький (E–FX)	менше 60 балів	Курсовий проект не відповідає встановленим вимогам. Відсутня логічна структура, діагностика або маршрут описані поверхнево чи запозичено без адаптації. Наявні серйозні помилки у цитуванні, ознаки плагіату або порушення етичних норм. Робота не містить самостійного аналітичного внеску; під час захисту студент не продемонстрував розуміння предмета.

6. Етичні вимоги та академічна доброчесність

Дотримання етичних вимог і принципів академічної доброчесності є обов'язковою умовою допуску до захисту курсового проекту. Успішне виконання курсового проекту має продемонструвати не тільки академічну зрілість здобувача, а й його готовність діяти відповідально, гуманно та на засадах доказової практики.

Етичні норми виконання курсового проекту є обов'язковою складовою професійної культури психолога. Вони визначають відповідальне ставлення до людини як до унікальної особистості, захист її прав, гідності та психологічної безпеки.

Усі етапи підготовки та реалізації проекту мають здійснюватися з дотриманням таких базових принципів:

Принцип поваги до особистості. Психологічна допомога має здійснюватися з визнанням автономії, індивідуальності, цінностей і світогляду клієнта.

Принцип добровільності участі. Будь-яке дослідження або психокорекційна робота проводиться лише за наявності інформованої згоди учасника (або його законного представника).

Принцип конфіденційності. Уся отримана інформація про клієнта є приватною й не може розголошуватися чи відтворюватися у відкритих джерелах. У тексті проекту використовуються псевдоніми або коди.

Принцип “не зашкодь”. Усі дії психолога мають бути спрямовані на добробут клієнта. Заборонено застосовувати техніки, які можуть викликати психологічну травму, дезадаптацію чи дестабілізацію стану.

Принцип компетентності. Студент-психолог має право застосовувати лише ті методи та техніки, якими володіє на достатньому рівні, і під контролем викладача/наукового керівника.

Принцип відповідальності. Здобувач несе персональну відповідальність за достовірність даних, коректність тлумачення результатів і збереження етичних стандартів.

Принцип наукової доброчесності. Кожне твердження, цитата або ідея іншого автора має бути коректно позначена з дотримання стандартів посилання. Будь-які прояви плагіату є неприпустимими.

Підчас виконання курсового проекту здобувачі повинні дотримуватися етичних вимог до роботи з клієнтом або кейсом, основними з яких є:

1) інформована згода: перед проведенням будь-якої діагностичної або психокорекційної процедури студент повинен отримати письмову інформовану згоду клієнта (додаток Е). У ній зазначається: мета участі; добровільність; право відмовитися у будь-який момент без негативних наслідків; гарантія анонімності; контакт керівника проекту для зворотного зв'язку;

2) конфіденційність і безпека даних: у роботі заборонено зазначати прізвища, адреси, місця навчання/роботи клієнта. Всі протоколи зберігаються у знеособленому вигляді, з доступом лише у викладача-керівника. Будь-яке використання фото-, аудіо-, відеоматеріалів можливе тільки за письмовою згодою клієнта.

3) обмеження компетентності: якщо в процесі роботи студент виявляє у клієнта симптоматику, що потребує медичного втручання (суїцидальні наміри, гострі психотичні прояви, посттравматичні кризи тощо), він зобов'язаний негайно повідомити керівника та рекомендувати звернення до психіатра або кризового фахівця;

4) етична комунікація: під час опису результатів недопустиме використання оціночних характеристик, ярликів, дискримінаційних висловів або припущень, не підтверджених даними;

5) баланс професійної дистанції: у взаємодії з клієнтом студент повинен зберігати професійну позицію – без надмірного залучення, емоційної залежності або порушення меж.

Курсовий проект має відповідати вимогам академічної культури університету, встановлені Кодексом етики та академічної доброчесності. Усі аналітичні висновки, інтерпретації та рекомендації студент формулює самостійно.

Заборонено:

- копіювання текстів без посилання на автора;
- “автоплагіат” (повторне використання власних попередніх робіт без зазначення);
- використання матеріалів інших студентів або з відкритих джерел без дозволу.

Не допускається спотворення даних, фальсифікація або вибіркове подання результатів психодіагностики.

У разі виявлення порушень етики і академічної доброчесності:

- науковий керівник має право повернути роботу на доопрацювання або ініціювати розгляд на кафедрі;

- комісія може відмовити у допуску до захисту;
- у випадках плагіату застосовується анулювання результатів оцінювання.

Для підтримання професійної зрілості студентам рекомендується вести короткий щоденник етичних рефлексій, де фіксуються:

- ситуації, що викликали сумніви або етичні дилеми;
- власна реакція, переживання, висновки;
- консультації з керівником або супервізором;
- усвідомлені зміни у професійній позиції.

Такі записи не оцінюються формально, але можуть бути враховані під час супервізійного обговорення або індивідуального зворотного зв'язку.

7. Підготовка та захист курсового проєкту

Захист курсового проєкту – це не лише форма контролю, а демонстрація професійної зрілості, аналітичного мислення та етичної відповідальності здобувача. Він має показати здатність студента діяти як майбутнього практичного психолога – самостійно, аргументовано, гуманно та на основі доказових підходів.

Захист курсового проєкту передбачає перевірку:

- рівня сформованості професійних компетентностей,
- здатності інтегрувати знання з психодіагностики, психотерапії та корекційної психології,
- вміння презентувати результати психологічної роботи у фаховій формі.

Захист відбувається перед комісією кафедри у присутності наукового керівника.

До захисту допускаються студенти, які:

- своєчасно подали повністю оформлений курсовий проєкт (друкований або електронний варіант у Moodle / Google Classroom);
- отримали позитивний відгук наукового керівника з рекомендацією до захисту;
- пройшли перевірку на академічну доброчесність;
- подали інформовану згоду клієнта та інші етичні документи (додаток Е).

Захист проводиться у відкритій формі, у присутності членів комісії, студентів і викладачів кафедри. Тривалість виступу – до 10–12 хвилин, додатково – 3–5 хвилин для запитань і відповідей.

Структура виступу:

1. Вступ (1 хвилина; назва проєкту, його актуальність і практичне значення, мета і завдання роботи)
2. Психологічний запит і діагностика (2 хвилини; короткий опис кейсу, запиту, використаних методик; основні результати психодіагностики (2–3 ключові показники).

3. Клініко-психологічна концептуалізація (2 хвилини; механізми проблеми, сформована гіпотеза, SMART-цілі; візуальна схема case formulation).

4. Побудова психокорекційного маршруту (3 хвилини; структура етапів, основні методи, техніки та очікувані результати; коротке обґрунтування вибору підходу).

5. Моніторинг і результати ефективності (1,5–2 хвилини; порівняння результатів «до» і «після» (таблиця або графік); стислий аналіз динаміки змін).

6. Висновки (1 хвилина; основні результати, практичне значення, перспективи впровадження).

Під час захисту студент має використовувати презентаційні матеріали (слайди, схеми, таблиці, графіки), які наочно відображають структуру та результати проекту.

Рекомендації щодо оформлення презентації

1. Обсяг: 7–10 слайдів.

2. Дизайн: мінімалістичний, єдиний стиль, контрастний фон, великий шрифт (не менше 22 pt).

3. Структура:

- титульний слайд (тема, ПБ, керівник, університет);
- актуальність і мета;
- коротко про кейс і діагностику;
- схема концептуалізації;
- таблиця маршруту;
- графік динаміки ефективності;
- висновки.

Уникайте: надмірного тексту, списків літератури, копій тестів чи фотографій клієнта.

Після виступу слово надається науковому керівнику для короткої характеристики роботи (1–2 хвилини).

Комісія ставить запитання щодо суті, логіки та етичних аспектів роботи (додаток 3).

Після обговорення комісія ухвалює рішення про оцінку й оголошує результат публічно.

8. Рекомендована література

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. Посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Бек Джудіт С. Когнітивно-поведінкова терапія: основи та практика. Медицина, 2023. 460 с.
3. Буллах І. С. Бушай І. М., Кузьменко В. У., Помиткін Е. О., Алексеєва Ю. А. Консультативна психологія: навч. посіб. Київ, 2016. 458 с.
4. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування. Київ : Четверта хвиля, 2017. 256 с.
5. Джеймс Меннінг Н. Ріджуей. (2022) Практика когнітивно-поведінкової терапії. Робочі листи та роздаткові матеріали. Медицина, 2022. 178 с.

6. Ерфорд Б. 45 основних технік психологічного консультування. Медицина, 2024. 590 с.
7. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посібн. Київ, 2012, 384 с. <http://kuzikova.info/ru/2016/01/teorija-i-praktika-vikovoї-psihokorekcii/>
8. Мельничук О.Б. Основи психоконсультування та психокорекції. К.: Коровела, 2023. 390 с.
9. Панок В. Г. Психологічне консультування: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / В.Г. Панок, І. М. Зварич, Я. В. Чапак, О. М. Чернописький; ред.: І. М. Зварич, В. Г. Панок, В. М. Радчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : Рута, 2017. 272 с.
10. Практикум із групової психокорекції: підручник / С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Царькова, О.В. Кочкурова. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
11. Психотерапія з психокорекційною роботою. Навчально-методичний посібник / автор-упорядник Михальченко Н.В. Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. 236 с.
12. Роберт Л. Ліхи. (2023) Техніки когнітивної терапії. Посібник психотерапевта. Медицина, 2023. 748 с.
13. Сабліна Н. Психологічне консультування та психотерапія складних запитів: травма, ПТСР, насильство, зґвалтування, горе, втрата. Робота з дітьми, підлітками, дорослими, військовими та їх сім'ями. 2025. 223 с.
14. Тривоги, травми та обсесивно-компульсивні розлади: посібник Американської психіатричної асоціації: 3-є видання / за ред. Наомі М. Саймон, Еріка Голландера, Барбари О. Ротбаум, Дена Дж. Стайна. Медицина, 2025. 856 с.
15. A Manual of Cognitive Behaviour Therapy for People with Learning Disabilities and Common Mental Disorders. Camden & Islington NHS Foundation Trust and University College London, 2012. 105 p. https://www.ucl.ac.uk/brain-sciences/sites/brain_sciences/files/cbt-id-manual.pdf
16. Adames, N. Y., Chavez-Dueñas, N. Y., Vasquez, M. J. T., & Pope, K. S. (2023). Succeeding as a therapist: How to create a thriving practice in a changing world. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000321-000>
17. Allen, B. (2023). The science and clinical practice of attachment theory: A guide from infancy to adulthood. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000333-000>
18. Bailey, R. J., & Ogles, B. M. (2023). Common factors therapy: A principle-based treatment framework. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000343-000>
19. Beck, Judith S. (2011) COGNITIVE BEHAVIOR THERAPY. Basics and Beyond. 2 edition. <https://img3.reoveme.com/m/be38edbbfc79330a.pdf>
20. Belik, O., Schultz, J. M., Fairhurst, S., Stuart, S., Vaz, A., & Rousmaniere, T. (2025). Deliberate practice in interpersonal psychotherapy. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000426-000>

21. Blow, A. J., Seedall, R. B., Miller, D. L., Rousmaniere, T., & Vaz, A. (2023). Deliberate practice in systemic family therapy. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000301-000>
22. Boritz, T., McMain, S., Vaz, A., & Rousmaniere, T. (2023). *Deliberate practice in dialectical behavior therapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000322-000>
23. Boswell, J. F., & Constantino, M. J. (2022). Deliberate practice in cognitive behavioral therapy. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000256-000>
24. Castonguay, L. G., & Hill, C. E. (Eds.). (2023). *Becoming better psychotherapists: Advancing training and supervision*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000364-000>
25. Cognitive Behavioural Therapy (CBT) Skills Workbook. Hertfordshire Partnership University NHS Foundation Trust, 2016. <https://www.hpft.nhs.uk/media/1655/wellbeing-team-cbt-workshop-booklet-2016.pdf>
26. Cognitive behavioural therapy (CBT). <https://www.mind.org.uk/media/8504/cbt-2017-pdf-version.pdf>
27. Curtis, D. A., & Hart, C. L. (2023). *Pathological lying: Theory, research, and practice*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000305-000>
28. David Clark, Christopher Fairburn, Steven Hollon (eds.) *Oxford Guide to Behavioural Experiments in Cognitive Therapy*. Oxford University Press. 2004. 484 p.
29. Elliott, R., Watson, J. C., Goldman, R. N., & Greenberg, L. S. (2025). *Learning emotion-focused therapy: A comprehensive guide* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000458-000>
30. Farmer, R. F., & Chapman, A. L. (2025). *Behavioral interventions in cognitive behavior therapy: Practical guidance for putting theory into action* (3rd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000435-000>
31. Fuertes, J. N. (Ed.). (2022). *The other side of psychotherapy: Understanding clients' experiences and contributions in treatment*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000303-000>
32. Geller, S. M., & Greenberg, L. S. (2023). *Therapeutic presence: A mindful approach to effective therapeutic relationships* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000315-000>
33. Greenberg, L. S. (2024). *Shame and anger in psychotherapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000393-000>
34. Greenberg, L. S. (2025). *On becoming emotion focused*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000466-000>
35. Hoffman, L., & Cleare-Hoffman, H. P. (2025). *Case formulation in existential-humanistic therapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000464-000>
36. Jeffrey A. Cully, Darius B. Dawson, Joshua Hamer, Andra Teten Tharp. (2021) *A provider's guide to brief cognitive behavioral therapy*. MIRECC. 164 p.

https://www.mirecc.va.gov/visn16/docs/therapists_guide_to_brief_cbtmanual.pdf

37. Jordan, J. V. (2024). *Relational-cultural therapy* (3rd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000411-000>
38. Kramer, U., Levy, K. N., & McMains, S. (2024). Understanding mechanisms of change in psychotherapies for personality disorders. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000388-000>
39. Leong, F. T. L., Callahan, J. L., Zimmerman, J., Constantino, M. J., & Eubanks, C. F. (Eds.). (2024). *APA handbook of psychotherapy: Evidence-based practice, practice-based evidence, and contextual participant-driven practice*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000354-000>
40. Leong, F. T. L., Callahan, J. L., Zimmerman, J., Constantino, M. J., & Eubanks, C. F. (Eds.). (2024). *APA handbook of psychotherapy: Theory-driven practice and disorder-driven practice*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000353-000>
41. Levenson, H., Gay, V., & Binder, J. L. (2023). *Deliberate practice in psychodynamic psychotherapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000351-000>
42. Malberg, N., Jurist, E., Bate, J., & Dangerfield, M. (2023). *Working with parents in therapy: A mentalization-based approach*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000341-000>
43. Mueser, K. T., & Gottlieb, J. D. (2025). *Treatment of posttraumatic stress disorder in serious mental illness: The cognitive restructuring program*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000423-000>
44. Murphy, J. J. (2024). *Solution-focused therapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000370-000>
45. Niec, L. N. (2022). *Strengthening the parent-child relationship in therapy: Laying the foundation for healthy development*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000304-000>
46. Pope, K. S., Chavez-Dueñas, N. Y., Adames, H. Y., Sonne, J. L., & Greene, B. A. (2023). *Speaking the unspoken: Breaking the silence, myths, and taboos that hurt therapists and patients*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000350-000>
47. Prenn, N. C. N., Levenson, H., Vaz, A., & Rousmaniere, T. (2025). *Deliberate practice in accelerated experiential dynamic psychotherapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000439-000>
48. Raskin, J. D. (2025). *Constructive psychotherapies*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000468-000>
49. Rector, Neil A. *Cognitive behavioural therapy. An information guide*. Centre for Addiction and Mental Health. 2010. 62 p. <https://www.camh.ca/-/media/health-info-files/guides-and-publications/cbt-guide-en.pdf>
50. Rob Willson and Rhena Branch. (2017) *Cognitive Behavioural Therapy For Dummies*® Published by John Wiley & Sons, Ltd.

<https://mindhearteu.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/12/cognitive-behavioural-therapy-for-dummies-copy.pdf>

51. Sandage, S. J., & Strawn, B. D. (Eds.). (2022). *Spiritual diversity in psychotherapy: Engaging the sacred in clinical practice*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000276-000>
52. Shapiro, S. L., Carlson, L. E., & Sawyer, B. A. (2024). *The art & science of mindfulness: Integrating mindfulness into the helping professions* (3rd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000418-000>
53. Sloan, D. M., & Marx, B. P. (2025). *Written exposure therapy for PTSD: A brief treatment approach for mental health professionals* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000441-000>
54. Storch, E. A., Abramowitz, J. S., & McKay, D. (Eds.). (2022). *Training and supervision in specialized cognitive behavior therapy: Methods, settings, and populations*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000314-000>
55. Tien, L., Kawahara, D. M., & Dhammadinna, V. (2026). *Buddhist psychotherapy: Connecting early Buddhism to mindfulness and Western psychotherapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000453-000>
56. Timulak, L., & Keogh, D. (2022). *Transdiagnostic emotion-focused therapy: A clinical guide for transforming emotional pain*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000253-000>
57. Vasquez, M. J. T., & Johnson, J. D. (2022). *Multicultural therapy: A practice imperative*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000279-000>
58. Wenzel, A. (2025). *Therapeutic relationship-focused cognitive behavioral therapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000424-000>
59. Wenzel, A. (Ed.). (2021). *Handbook of cognitive behavioral therapy: Applications*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000219-000>
60. Wenzel, A. (Ed.). (2021). *Handbook of cognitive behavioral therapy: Overview and approaches*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000218-000>
61. Wilkinson, B. D., & Hanna, F. J. (2025). *Therapeutic change with difficult clients: Precursors and techniques in the CHANGES model* (2nd ed.). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000451-000>

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ ПРОЄКТІВ З ПОБУДОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОГО МАРШРУТУ

Напрямок “Клінічна психологія та психічне здоров’я” (спрямований на формування здатності до діагностики, профілактики, психокорекції та психологічного супроводу осіб із психоемоційними, поведінковими й психосоматичними розладами).

Орієнтовні теми:

1. Побудова психокорекційного маршруту клієнта з посттравматичним стресовим розладом.
2. Розробка психокорекційної програми для осіб із психосоматичними скаргами (на прикладі тривожних розладів).
3. Психологічна допомога клієнту з депресивними симптомами: розробка індивідуального маршруту відновлення.
4. Формування навичок емоційної саморегуляції у клієнтів із генералізованою тривожністю.
5. Психокорекційний маршрут для осіб з obsesивно-компульсивними проявами.
6. Використання когнітивно-поведінкових технік у корекції дезадаптивних переконань у пацієнтів із панічними атаками.
7. Психологічна підтримка пацієнтів із хронічними соматичними захворюваннями: інтегративний психокорекційний маршрут.
8. Формування стресостійкості у медичних працівників як елемент клініко-психологічної профілактики вигорання.

Напрямок “Психотерапія і консультування” (спрямований на розвиток умінь побудови психокорекційних програм у контексті індивідуальної та групової психотерапії, психологічного консультування, інтеграції сучасних методів психоосвіти та розвитку особистісного потенціалу).

Орієнтовні теми:

1. Розробка психокорекційного маршруту роботи з клієнтом, який переживає кризу втрати.
2. Інтегративна психокорекційна програма для клієнтів із низьким рівнем самооцінки.
3. Побудова маршруту емоційно-фокусованої терапії для пари у стані конфлікту.
4. Психокорекція почуття провини засобами когнітивно-поведінкової терапії.
5. Використання технік майндфулнес у маршруті саморегуляції клієнтів із хронічним стресом.
6. Розробка групового психокорекційного маршруту з подолання прокрастинації.
7. Програма підтримки осіб із досвідом втрати роботи: психокорекційний аспект адаптації.

8. Психокорекція внутрішніх конфліктів у клієнтів із кризою життєвих смислів.

Напрямок “Дитяча та підліткова психологія” (орієнтований на психодіагностику, психокорекцію та психопрофілактику розвитку дітей і підлітків, взаємодію з батьками, освітніми та соціальними інституціями).

Орієнтовні теми:

1. Побудова психокорекційного маршруту дитини з труднощами емоційного регулювання.
2. Психокорекційна програма формування самооцінки у підлітків із соціальною тривожністю.
3. Корекція агресивної поведінки підлітків засобами арт-терапії.
4. Психокорекційний маршрут адаптації дітей до умов післявоєнного стресу.
5. Формування навичок ефективної комунікації у підлітків із поведінковими порушеннями.
6. Розробка сімейного психокорекційного маршруту для батьків дітей із гіперактивністю.
7. Психокорекційна робота з дитиною, яка пережила втрату близької людини.
8. Використання казкотерапії у побудові маршруту підтримки дітей молодшого шкільного віку.

Напрямок “Організаційна та коучингова психологія” (спрямований на розробку програм психологічної підтримки персоналу, розвитку емоційного інтелекту, профілактики професійного вигорання та формування командної взаємодії).

Орієнтовні теми:

1. Побудова психокорекційного маршруту подолання професійного вигорання у співробітників ІТ-сфери.
2. Розробка програми формування навичок емоційної саморегуляції у менеджерів.
3. Психологічна допомога працівникам, які переживають організаційні зміни: розробка маршруту адаптації.
4. Психокорекційний маршрут розвитку лідерських компетентностей у молодих керівників.
5. Використання когнітивно-поведінкових технік у профілактиці стресу в командній роботі.
6. Програма психологічного коучингу для підвищення впевненості у спілкуванні з клієнтами.
7. Побудова психокорекційного маршруту подолання перфекціонізму в корпоративному середовищі.
8. Психологічна підтримка волонтерів у кризових умовах: розробка маршруту зниження емоційного виснаження.

Напрямок “Психологія кризових станів та травми” (орієнтований на надання психологічної допомоги особам, які пережили травматичні події, втрату, насильство, військові дії, евакуацію або інші екстремальні обставини).

Орієнтовні теми:

1. Побудова маршруту кризового втручання для осіб із гострою реакцією на стрес.
2. Розробка програми психокорекції ПТСР у ветеранів бойових дій.
3. Психокорекційна підтримка внутрішньо переміщених осіб із симптомами емоційного виснаження.
4. Розробка маршруту роботи з переживанням втрати близької людини.
5. Використання технік стабілізації у маршруті подолання травматичних спогадів.
6. Психокорекційна програма для підлітків, які пережили евакуацію або руйнацію дому.
7. Побудова психокорекційного маршруту допомоги родинам, які втратили житло або членів сім'ї.
8. Розробка інтегративного маршруту психологічної реабілітації військовослужбовців.

Загальні теми універсального спрямування

1. Розробка маршруту самопідтримки при високому рівні тривожності.
2. Психокорекційний маршрут розвитку емоційного інтелекту.
3. Програма відновлення життєвих ресурсів у період професійного вигорання.
4. Побудова маршруту формування стресостійкості у студентів.
5. Використання арт-терапевтичних технік у маршруті відновлення після травматичних подій.
6. Психокорекційний маршрут роботи з клієнтами, які переживають втрату сенсу життя.
7. Програма розвитку навичок майндфулнес як інструмент психологічної саморегуляції.
8. Побудова маршруту особистісного зростання для клієнтів у період життєвих змін.

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут «Європейська школа бізнесу»

КУРСОВИЙ ПРОЄКТ
з побудови психокорекційного маршруту

на тему:

« _____ »

Виконав(ла): студент(ка) _____ курсу, групи _____
освітньо-професійної програми «Психологія»
_____ (ПІБ студента)

Науковий керівник:
_____ (науковий ступінь, звання, ПІБ)

Підпис студента _____ Дата _____

Підпис керівника _____ Дата _____

Зразок таблиці результатів психодіагностики

№	Методика / тест	Досліджуваний показник	Отриманий результат	Норма / інтерпретація	Висновок
1	Методика Спілбергера–Ханіна	Рівень ситуативної тривожності	48 балів	31–45 – середній рівень; >45 – високий	Висока тривожність
2	Шкала самооцінки Розенберга	Самооцінка	23 бали	15–25 – середня	Середня, схильна до зниження
3	Методика «10 слів»	Короткочасна пам'ять	8 слів із 10	7–9 – норма	Норма

Висновок за результатами діагностики: У респондента спостерігається підвищений рівень ситуативної тривожності при збережених когнітивних функціях та адекватній самооцінці.

Проблемне поле: емоційна регуляція, подолання тривоги.

ЗРАЗОК СХЕМИ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОГО МАРШРУТУ

Етап	Завдання етапу	Психокорекційні методи та техніки	Очікувані результати	Тривалість / кількість сесій
1. Діагностичний	Визначення запиту, психоемоційного стану, ресурсів	Інтерв'ю, опитувальники, тести	Уточнений запит, діагностичний висновок	1–2 сесії
2. Мотиваційно-підготовчий	Формування готовності до змін, побудова терапевтичного альянсу	Техніки усвідомлення, контрактація, психоосвіта	Довіра, усвідомлення проблеми, згода на співпрацю	1 сесія
3. Основний психокорекційний	Опрацювання ключових когнітивних, емоційних або поведінкових патернів	КБТ-техніки, елементи майндфулнес, арт-терапія	Зниження тривожності, формування адаптивних стратегій	6–8 сесій
4. Консолідаційний	Закріплення досягнутих змін, розвиток саморегуляції	Техніки самостереження, релаксації, планування дій	Підвищення самоконтролю, стабільність емоцій	1–2 сесії
5. Завершальний / моніторинговий	Оцінка ефективності, профілактика рецидиву	Контрольні методики, обговорення динаміки	Усвідомлення прогресу, готовність до самопомоги	1 сесія

Критерії оцінювання ефективності психокорекційної роботи

Критерій	Індикатори	Методи перевірки
Когнітивні зміни	Зниження кількості дезадаптивних переконань, підвищення усвідомлення власних станів	Порівняльна діагностика, інтерв'ю
Емоційні зміни	Зменшення рівня тривожності, агресивності, депресивності	Шкали Спілбергера, Бека, Люшера
Поведінкові зміни	Зниження унікальної поведінки, розвиток соціальних навичок	Спостереження, самооцінка
Рівень саморегуляції	Використання навичок релаксації, усвідомленого контролю емоцій	Щоденник самоспостереження
Суб'єктивна задоволеність клієнта	Позитивна оцінка змін і ефективності консультацій	Опитувальник зворотного зв'язку

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ІНФОРМОВАНОЇ ЗГОДИ КЛІЄНТА

ІНФОРМОВАНА ЗГОДА НА УЧАСТЬ У ПСИХОЛОГІЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ / КОНСУЛЬТУВАННІ

Я, _____,
(прізвище, ім'я клієнта або кодовий номер)

підтверджую свою добровільну участь у психологічному
обстеженні/консультуванні, що проводиться студентом(кою) Міжнародного
європейського університету

_____ (ПІБ студента)
під керівництвом _____ (ПІБ викладача).

Мені роз'яснено:

- мету і зміст дослідження;
- очікувану тривалість;
- можливі психологічні реакції та способи їх мінімізації;
- право відмовитися від участі на будь-якому етапі;
- гарантії конфіденційності та знеособлення персональних даних.

Мені гарантують:

- добровільність участі та право припинити участь у будь-який момент;
- конфіденційність отриманих даних;
- використання результатів лише в навчальних і наукових цілях;
- відсутність будь-якої шкоди для мого фізичного чи психічного здоров'я.

Дата: _____

Підпис клієнта: _____

Підпис студента: _____

Підпис керівника: _____

Зразок форми рецензії (відгуку) наукового керівника

Відгук на курсовий проєкт студента(ки)

(ПІБ студента, група)

на тему:

« _____ »

Робота виконана відповідно до вимог методичних рекомендацій. Курсант продемонстрував(ла) вміння самостійно аналізувати психологічну проблему, обирати валідні методики, будувати психокорекційний маршрут і оцінювати ефективність втручання.

Сильні сторони роботи: _____

Зауваження та рекомендації: _____

Рівень академічної доброчесності: дотримано / потребує уточнення

Рекомендація:

- Допустити до захисту
- Повернути на доопрацювання

Підпис керівника _____

Дата _____

Типові запитання комісії

1. Яку саме психологічну проблему ви досліджували та чому обрали саме цей випадок?
2. Якими критеріями ви керувалися при виборі психодіагностичних методик?
3. У чому полягає основна гіпотеза вашої концептуалізації?
4. Як ви обґрунтували вибір конкретних психокорекційних технік?
5. Чому обрали саме цей психотерапевтичний напрям?
6. Які результати доводять ефективність вашого маршруту?
7. Як ви забезпечили етичність і конфіденційність роботи?
8. Які труднощі виникли під час виконання проекту та як ви їх подолали?
9. Як ви плануєте використати отримані результати у подальшій професійній діяльності?
10. Які зміни б ви внесли до маршруту після аналізу ефективності?